

Monumentnummer*: 526931

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 december 2007
Kadaster deel/nr 82885/24

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Twello	Voorst	Gelderland

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Twello	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Twello	C			502

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFDGEBOUW, LANDHUIS HET HARTELAAR.

In 1626 werd ter plaatse een middenlangsdeelboerderij gebouwd, bestaande uit een driebeukig voorhuis, een een forse driebeukige schuur met zeer breed middenlangsdeel. Boven een deur van het huis naar het bedrijfsgedeelte staat het jaartal 1626 ingekerfd. In het voorhuis een samengestelde balklaag over het oorspronkelijke middendeel. In de stal hoge ankerbalkgebinten, dit in verband met het dorsen. Het muurwerk van de stal is in 1799 vernieuwd (jaartal in sluitsteen boven deel deur). In 1853 heeft een ingrijpende wijziging plaats gevonden. Aan de zuidkant van de boerderij werd een landhuis aangebouwd. Hiervoor werd de rechtertravee van de boerderij opgenomen in het nieuwe huis. De boerderij zelf werd verbouwd: van het middendeel werd een gang afgescheiden en aan de linkerzijde werd een onderkelderde opkamer gerealiseerd. De oude trap en een kelder werden in het nieuwe huis opgenomen. De dorsvloer werd naar buiten gebracht: in het plaveisel achter de boerderij is de plaats van de rosmolen teruggevonden. De boerderij is opgetrokken uit baksteen en staat op een rechthoekige plattegrond onder hoog wolfdak met rode pannen op het woongedeelte (west); de gevel van het woongedeelte springt enkele meters terug ten opzichte van de westgevel van het landhuis. De voorgevel heeft een toegangsdeur met ter linker zijde een 6-lichtsraam en rechts een 9-lichtsraam; beide met luiken. Het stalgedeelte heeft een kap met riet en nokvorsten, behalve de onderzijde, die met rode pannen is gedekt. Aan de achterzijde een dubbele deel deur met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

korfboogstrek in achtergevel. Jaartalsteen in de sluitsteen 1799. Ter weerszijden een mestdeurtje en een deur voor het paard. Het witgepleisterde landhuis uit 1853 staat op een rechthoekige plattegrond en telt drie bouwlagen (begane grond, eerste verdieping en zolder). Schilddak met grijze pannen. Aan de voorzijde (zuid) is het huis drie traveeën breed. De oorspronkelijke 6-lichts empirevensters met persiënnes, zowel op de verdieping als parterre; de parterre-ramen lopen tot op de grond toe door en fungeren als tuindeuren (French windows). Verdiepingsvensters met lage gietijzeren balkonhekjes; boven de middentravee een dakkapel onder zadeldakje. In het noordelijke dakschild twee hoge schoorstenen. De westgevel is twee traveeën breed en bevat de toegangsdeur met bovenlicht. Op de verdieping erboven een smal venster. Aan de oostgevel een uitspringende rechthoekige gepleisterde aanbouw, het rechterdeel uit 1977. Op de begane grond van het landhuis geeft de smalle gang die van west naar oost loopt toegang tot drie vertrekken. De twee westelijke vertrekken hebben een stucplafond en zijn en suite met elkaar verbonden. In het meest westelijke vertrek staat een schouw. Het oostelijke vertrek is verkleind door de ronding van de steile slingertrap en is voorzien van een enkelvoudige balklaag. Hieraan vast het uitspringende deel waarin de keuken en kelder zijn opgenomen. Kelder met tongewelf uit de 17de-eeuw. Op de vloer grijze estrikken.

Waardering Het HOOFDGEBOUW HET HARTELAAR, behorend tot de historische buitenplaats het Hartelaar is van algemeen cultuurhistorisch en architectonisch belang

- wegens de ouderdom;
- wegens de functionele en ornamentale waarde in de parkaanleg;
- als voorbeeld van een tegen een boerderij opgetrokken landhuis, hetgeen typerend is voor de ontstaansgeschiedenis van veel hoofdgebouwen op Nederlandse historische buitenplaatsen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument